

lje) in bi se lahko v njej služila sv. maša, a prizadevanje ni uspelo. Ta Lubas je eden izmed Lečnikov, Broman pa je kmet na Stražišču. Že leta 1820. je bil Valentin Lečnik, p. d. Lubas, kmečki živinozdravnik, ki je dovršil živinozdravniški tečaj v Gradcu, o čemer priča še danes ohranjena njegova diploma, ki visi v I. nadstropju dvorca. Tudi njegov sin Janez, ki je l. 1834. vpisan na deželni deski kot posestnik dvorca Podgore, je slovel kot izkušen pomagač v živinskih boleznih, istotako Janezov sin Franc, ki je umrl l. 1914. Pa tudi sedanjega Lubasa kmetje radi izprašujejo za svet v živinskih boleznih. Gospodinj pa v Podgori Francova edina hči Flora.

Valentin Lečnik torej ni bil ranocelnik (ranarnik), ampak pomagač v živinskih boleznih. Pač pa je svetoval tudi v človeških boleznih. Narodna pripovedka se nanaša na Janeza ali pa Valentina Lečnika in je primeroma mlada. Zdravnik v tem kraju je bil Lubasov sosed Avguštín, ki tudi ni imel akademske izobrazbe, ampak je dovršil le ranocelniški tečaj. Pod imenom »rajni Stinej« še sedaj živi med narodom, ki mu je storil mnogo dobrega. Bil je zdravnik v Guštanju in je prebival v lastni hiši, v isti kakor sedanji zdravnik. Stinej je bil mlajši od Valentina Lečnika, sodobnik Franca in Janeza Lečnika. Pokopan je pri sv. Antonu v Guštanju, kjer ima spomenik.

Na zadnjem praznem listu Ortus sanitatis je podpisan Uchnatch Valentin Lezhnigg 805. Uhneth (Vuhneth) je kmet na Selovcu, kmetiji pravimo na Uhnecem (Vuhnecem) — od tod Lečnikov domači priimek, ker je bil od tam doma in l. 1805. še ni bil posestnik podgorskega dvorca. Vsi Lečniki s Podkraja so bili zelo ugledni možje, na katere se je ljudstvo v raznih zadevah z zaupanjem obračalo. Niso bili gosposki kmetje (med Gospo Sveto in Sent Vidom ob Glani takim pravijo »Sterzbarone«), ampak so živeli primeroma skromno in sami obdelovali svoje polje, kadar niso bili na potu po živinozdravniških poslih. Eden izmed Lečnikov je bil tudi duhovnik, ki je šel srečo iskati v Ameriko in tam umrl.

IN MEMORIAM

Narodopisec Janko Barle

V drugi polovici februarja 1941 je umrl v Zagrebu kanonik Janko Barle. Bil je sin slovenskega učitelja; rojen je bil 12. marca 1869 v Budunjah v Vipavski dolini, šolal pa se je v Podzemlju in nekaj let tudi v Novem mestu. Kmalu je odšel v Zagreb, kjer je postal kanonik.

Barle je bil kanonik stolne škofije, ravnatelj nadškofijske tiskarne in predsednik Cecilijanskega društva. Napisal je zgodovino župnije sv. Ivana, sv. Marka, Turopoljskih župnij, zgodovino zagrebškega arhidiakonata, Varaždinskih toplic, zgodovino zagrebških zdravnikov, lekarn in razvoj zdravstva v Zagrebu sploh, kakor tudi o drugih kulturnozgodovinskih zanimivostih. Bil je skoraj trideset let urednik glasbenega lista Sv. Cecilija in pionir hrvaške cerkvene

glasbe. Hrvatska akademija znanosti ga je zaradi njegovega znanstvenega dela za hrvatsko kulturo že pred dvajsetimi leti imenovala za svojega dopisnega člana.

A tudi Slovencem je dal, kar je dati mogel. Se kot dijak se je že uvrstil v krog slovenskih pisateljev, sprva je bil beletrist, kmalu pa je prešel v narodopisje, kjer je tudi bil za nas najplodnejši. Sodeloval je pri Mohorjevi družbi, Domu in svetu, Ljubljanskem Zvonu, Slovenski Matici, nadalje tudi pri Izvestjih Muzejskega društva. Uvrstili ga moramo med pionirje slovenske etnografije, saj se je udejstvoval že od 1895. leta dalje kot marljiv narodopisec. Objavil je med drugim tudi ženitovanjske običaje Belokrajincev in zbirko pregovorov. Iz Zagreba se je vračal vsako leto v Slovenijo, kjer je imel tudi v najskritejšem kotičku svoje znance in prijatelje.

Barlè se je polovico svojega življenja bavil z nabiranjem slovenskih imen naših rožic. Tri leta pred svojo smrtjo je dokončal slovenski imenik rastlin. V letih 1936 in 1937 je izšel v XXX. in XXXI. zvezku zagrebškega »Zbornika za narodni život i običaje južnih Slavena« pod naslovom »Prinosi slovenskim nazivima bilja«. Z njim je Barlè obogatil slovenski jezik z več kakor šest sto novimi imeni rastlin. Vsa imena je uredil po abecednem redu in jih primerja z že znanimi in objavljenimi imeni, ki so tvorjena iz istega korena. Je pa vrh tega še vse spopolnil s soznačnicami, ki so jih že zapisali Šulek, Benkovič in vsi nadaljnji, tako da vsebuje 172 strani debela knjiga najmanj tri tisoč imen za okoli šest sto vrst steljčnic, zeli, drevja in grmovja. To, kar so naši drugi avtorji v tozadevnih imenikih pogrešili, lokalizacijo izraza, je Barlè dovršil najvestneje in najpopolneje. Ta imenik je zaradi navedenega tudi slovenski botanični slovar. Barlè pa kot večš etnolog ni obstal samo pri naštevanju imen zelišč, v imeniku navede še pripovedke, vraže in vse, kar je z rastlino v zvezi, niti receptov ljudskih rastlinskih zdravil ni prezrl. Še čast našega Valvasorja je rešil. Scopoli je v predgovoru II. izdaje »Flora carniolica« (1772) trdil, da je navedel Valvasor le osem domačih rastlinskih imen. Barlè pa je naštel iz Valvasorja stotino starih in lepih slovenskih imen naših zelišč, grmov in dreves.

V analih slovenskega narodopisja bo živel pokojni kanonik Janko Barle kot mož, ki je hodil nova pota.

V. Möderndorfer.